

Art. 40	[Właściwość sądu rejonowego]	256
Art. 41	[Ujemność sporu]	258
Art. 42	[Właściwość sądu]	259
Art. 43	[Roszczenia aksesorijne]	261
Art. 44	[Przekazanie sprawy]	263
Art. 45	[Znaczenie sądu]	267
Art. 46	[Właściwość sądu]	269
Art. 47	[Zabezpieczenie zastaw, hipoteki]	278
Wykaz skrótów 19		
Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1575 ze zm.) 27		
TYTUŁ WSTĘPNY. Przepisy ogólne 29		
Art. 1.	[Sprawa cywilna]	33
Art. 2.	[Droga sądowa]	45
Art. 3.	[Zasada prawdy materialnej]	91
Art. 4.	[uchylony]	96
Art. 4 ¹ .	[Nadużycie prawa procesowego]	96
Art. 5.	[Udzielanie pouczeń]	101
Art. 6.	[Zasada szybkości]	105
Art. 7.	[Udział prokuratora w postępowaniu cywilnym]	108
Art. 8.	[Udział organizacji pozarządowych w procesie cywilnym]	114
Art. 9.	[Zasada jawności]	117
Art. 9 ¹ .	[Utrwalanie przebiegu posiedzenia]	120
Art. 10.	[Uгода sądowa]	122
Art. 11.	[Wiążąca moc wyroku skazującego]	124
Art. 12.	[Roszczenie adhezyjne]	145
Art. 13.	[Tryby i rodzaje postępowania]	150
Art. 14.	[uchylony]	160
CZĘŚĆ PIERWSZA. POSTĘPOWANIE ROZPOZNAWCZE 161		
KSIĘGA PIERWSZA. PROCES 161		
TYTUŁ I. Sąd 161		
Dział I. Właściwość sądu 161		
Przepis wstępny 161		
Art. 15.	[Perpetuatio fori]	162
Rozdział 1. Właściwość rzeczowa 165		
Oddział 1. Podstawy właściwości 165		
Art. 16.	[Właściwość sądu rejonowego]	165

Art. 17.	[Właściwość sądu okręgowego]	169
Art. 18.	[Przekazanie sprawy sądowi okręgowemu]	183
Oddział 2.	Wartość przedmiotu sporu	186
Art. 19.	[Wartość przedmiotu sporu w sprawach majątkowych]	186
Art. 20.	[Roszczenia akcesoryjne]	191
Art. 21.	[Kumulacja roszczeń cywilnoprawnych]	193
Art. 22.	[Wartość przedmiotu sporu w sprawach o świadczenia powtarzające się]	195
Art. 23.	[Wartość przedmiotu sporu w sprawach najmu lub dzierżawy]	197
Art. 23 ¹ .	[Wartość przedmiotu sporu w sprawach pracowniczych]	198
Art. 23 ² .	[Wartość przedmiotu sporu w sprawach o wydanie nieruchomości]	201
Art. 24.	[Wartość przedmiotu sporu w sprawach o zabezpieczenie, zastaw, hipotekę]	202
Art. 25.	[Sprawdzenie wartości przedmiotu sporu]	204
Art. 26.	[Niedopuszczalność ponownego badania wartości przedmiotu sporu]	208
Rozdział 2.	Właściwość miejscowa	213
Oddział 1.	Właściwość ogólna	213
Art. 27.	[<i>Actor sequitur forum rei</i>]	213
Art. 28.	[Właściwość według miejsca pobytu pozwanego]	217
Art. 29.	[Właściwość miejscowa sądu w postępowaniu cywilnym w sprawach przeciwko Skarbowi Państwa]	218
Art. 30.	[Właściwość w sprawach przeciwko osobom prawnym i innym podmiotom]	222
Oddział 2.	Właściwość przemieniana	223
Art. 31.	[Definicja właściwości przemiennej]	223
Art. 32.	[Właściwość w sprawach o alimenty, ustalenie ojcostwa]	226
Art. 33.	[Właściwość w sprawach przeciwko przedsiębiorcy]	227
Art. 34.	[Właściwość w sprawach ze sporów wynikających z umów]	230
Art. 35.	[Właściwość w sprawach z deliktów]	235
Art. 35 ¹ .	[Właściwość w sprawach o ochronę dóbr osobistych naruszonych przy wykorzystaniu środków masowego przekazu]	240
Art. 36.	[Właściwość w sprawach o należność pełnomocnika]	243
Art. 37.	[Właściwość w sprawach o roszczenie z najmu lub dzierżawy nieruchomości]	244
Art. 37 ¹ .	[Właściwość w sprawach z weksla i czeku]	245
Art. 37 ² .	[Właściwość w sprawach o roszczenie z czynności bankowej]	247
Oddział 3.	Właściwość wyłączna	250
Art. 38.	[Właściwość w sprawach o własność lub inne prawa rzeczowe na nieruchomości]	250
Art. 39.	[Właściwość w sprawach spadkowych]	255

322	...	Art. 40.	[Właściwość w sprawach ze stosunku członkostwa]	256
322	...	Art. 41.	[Właściwość w sprawach małżeńskich]	258
322	...	Art. 42.	[Właściwość w sprawach między rodzicami a dziećmi oraz między przysposabiającymi a przysposobionymi]	259
324	...	Oddział 4. Przepisy szczególne		261
	...	Art. 43.	[Wybór sądu w przypadku właściwości kilku sądów]	261
324	...	Art. 44.	[Wyznaczenie sądu przez sąd przełożony]	263
327	...	Art. 44 ¹ .	[Przekazanie sprawy innemu sądowi przez Sąd Najwyższy]	265
327	...	Art. 44 ² .	[Obowiązki sądu, z którego działalnością związane jest dochodzone roszczenie]	265
328	...	Art. 45.	[Oznaczenie sądu przez Sąd Najwyższy]	267
342	...	Art. 46.	[Prorogatio fori]	269
344	...	Dział II. Skład sądu		273
326	...	Art. 47.	[Skład sądu pierwszej instancji]	273
	...	Art. 47 ¹ .	[Kompetencje referendarza]	278
	...	Art. 47 ² .	[Wydawanie zarządzeń przez asystenta sędziego]	279
	...	Dział III. Wyłączenie sędziego		281
328	...	Art. 48.	[<i>Iudex inhabilis</i> – wyłączenie sędziego w postępowaniu cywilnym z mocy ustawy]	281
360	...	Art. 48 ¹ .	[Wyznaczenie innego równoważnego sądu do rozpoznania sprawy w następstwie wyłączenia sędziego]	290
364	...	Art. 49.	[<i>Iudex suspectus</i> – wyłączenie sędziego w postępowaniu cywilnym na wniosek]	290
366	...	Art. 50.	[Wniosek o wyłączenie sędziego]	293
378	...	Art. 51.	[Zawiadomienie o podstawie wyłączenia sędziego]	296
384	...	Art. 52.	[Rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego]	297
387	...	Art. 53.	(utracił moc)	298
387	...	Art. 53 ¹ .	[Ponowny wniosek o wyłączenie sędziego]	298
391	...	Art. 54.	[Wyłączenie ławników, innych organów i prokuratora]	300
400	...	TYTUŁ II. Prokurator		302
408	...	Art. 55.	[Powództwo na rzecz oznaczonej osoby]	302
	...	Art. 56.	[Wstąpienie do sprawy]	303
416	...	Art. 57.	[Pozew przeciwko wszystkim stronom]	305
417	...	Art. 58.	[Zakres <i>rei iudicatae</i>]	306
421	...	Art. 59.	[Zawiadomienie prokuratora]	307
423	...	Art. 60.	[Uprawnienia prokuratora]	309
427	...	TYTUŁ III. Organizacje pozarządowe		310
427	...	Art. 61.	[Zdolność postulacyjna organizacji pozarządowej]	310
430	...	Art. 62.	[Odpowiednie stosowanie przepisów o prokuratorze]	316
432	...	Art. 63.	[Przedstawienie poglądu przez organizację pozarządową]	317
433	...	TYTUŁ IIIA. Państwowa Inspekcja Pracy		319
449	...	Art. 63 ¹ .	[Udział Państwowej Inspekcji Pracy w procesie cywilnym]	319
424	...	Art. 63 ² .	[Odpowiednie stosowanie przepisów o prokuratorze]	320
424	...	Art. 122.	[Koszty pełnomocnictwa]	545

TYTUŁ IIIB. Powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów	322
Art. 63 ³ . [Udział rzecznika konsumentów w procesie cywilnym]	322
Art. 63 ⁴ . [Odpowiednie stosowanie przepisów o prokuratorze]	323
TYTUŁ IIIC. Podmioty uprawnione do udziału w postępowaniu	324
na podstawie odrębnych przepisów	324
Art. 63 ⁵ . [Podmioty uprawnione do udziału w postępowaniu	193
na podstawie odrębnych przepisów]	324
TYTUŁ IV. Strony	327
Dział I. Zdolność sądowa i procesowa	327
Art. 64. [Zdolność sądowa]	327
Art. 65. [Zdolność procesowa]	338
Art. 66. [Działanie przez przedstawiciela ustawowego]	342
Art. 67. [Zdolność procesowa osób prawnych, innych jednostek	344
oraz Skarbu Państwa]	344
Art. 68. [Obowiązek udokumentowania umocowania]	356
Art. 69. [Ustanowienie kuratora dla osoby bez zdolności	202
procesowej, bez przedstawiciela ustawowego	204
lub bez organów lub osób uprawnionych	358
do jej reprezentowania]	358
Art. 70. [Uzupełnienie braków, dopuszczenie tymczasowe]	360
Art. 71. [Zniesienie postępowania dotkniętego brakami]	364
Dział II. Współuczestnictwo w sporze	366
Art. 72. [Rodzaje współuczestnictwa]	366
Art. 73. [Zasada samodzielności działania; współuczestnictwo	378
jednolite]	378
Art. 74. [Samodzielne popieranie sprawy	384
przez współuczestników]	384
Dział III. Interwencja główna i uboczna	387
Art. 75. [Interwencja główna]	387
Art. 76. [Interwencja uboczna]	391
Art. 77. [Wstąpienie interwenienta ubocznego]	400
Art. 78. [Opozycja]	403
Art. 79. [Uprawnienia interwenienta ubocznego]	408
Art. 80. [Doręczenia i zawiadomienia dla interwenienta	416
ubocznego]	416
Art. 81. [Interwencja samoistna]	417
Art. 82. [Niedopuszczalność zarzutu]	421
Art. 83. [Wejście interwenienta ubocznego na miejsce strony]	423
Dział IV. Przepozwanie	427
Art. 84. [Przepozwanie]	427
Art. 85. [Niedopuszczalność zarzutu przy przepozwaniu]	430
Dział V. Pełnomocnicy procesowi	432
Art. 86. [Działanie osobiście lub przez pełnomocnika]	433
Art. 87. [Pełnomocnicy procesowi w postępowaniu cywilnym]	438
Art. 87 ¹ . [Przymus adwokacko-radcowski]	449
Art. 87 ² . [Obowiązkowe zastępstwo stron w postępowaniu	454
w sprawach własności intelektualnej]	454
Art. 88. [Rodzaje pełnomocnictw]	455

Art. 89 ²	[Obowiązek dołączenia pełnomocnictwa]	457
Art. 90.	[Podpis na pełnomocnictwie udzielonym przez osobę niemogącą pisać]	462
Art. 91 ²	[Zakres pełnomocnictwa procesowego]	463
Art. 92.	[Kryteria oceny umocowania]	468
Art. 93.	[Prostowanie lub odwoływanie oświadczeń pełnomocnika]	469
Art. 94.	[Wypowiedzenie pełnomocnictwa]	471
Art. 95.	[Odpowiednie stosowanie]	474
Art. 96.	[Wygaśnięcie pełnomocnictwa]	475
Art. 97.	[Tymczasowe dopuszczenie pełnomocnika]	476
TYTUŁ V. Koszty procesu		481
Dział I. Zwrot kosztów procesu		481
Art. 98.	[Zwrot kosztów procesu w postępowaniu cywilnym]	481
Art. 98 ¹ .	[Koszty mediacji]	493
Art. 99.	[Koszty zastępstwa procesowego]	494
Art. 100.	[Wzajemne zniesienie lub stosunkowe rozdzielenie kosztów]	497
Art. 101.	[Zwrot kosztów mimo uwzględnienia powództwa]	501
Art. 102.	[Zwrot kosztów zgodnie z zasadą słuszności]	504
Art. 103.	[Koszty wywołane niesumiernym lub oczywiście niewłaściwym postępowaniem]	509
Art. 104.	[Koszty procesu, w którym zawarto ugodę]	511
Art. 104 ¹ .	[Koszty mediacji zakończonej ugodą]	513
Art. 105.	[Zwrot kosztów między współuczestnikami]	513
Art. 106.	[Koszty związane z udziałem prokuratora]	514
Art. 107.	[Koszty interwenienta ubocznego]	515
Art. 108.	[Rozstrzygnięcie o kosztach]	517
Art. 108 ¹ .	[Postanowienie uzupełniające]	521
Art. 109.	[Wygaśnięcie roszczenia o zwrot kosztów; ustalanie wysokości]	522
Art. 110.	[Zwrot kosztów od świadka, biegłego, pełnomocnika lub przedstawiciela ustawowego]	526
Dział II. Pomoc prawna z urzędu		527
Art. 111–116.	(uchylone)	527
Art. 117.	[Pomoc prawna z urzędu w postępowaniu cywilnym]	527
Art. 117 ¹ .	[Pełnomocnik dla osoby fizycznej]	535
Art. 117 ² .	[Oddalenie wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego]	537
Art. 117 ³ .	[Wyznaczenie adwokata lub radcy prawnego]	538
Art. 118.	[Skutek ustanowienia pełnomocnika z urzędu]	539
Art. 119.	[Wygaśnięcie pełnomocnictwa urzędowego, zwolnienie pełnomocnika]	542
Art. 119 ¹ .	[Dochodzenie w sprawie ustalenia rzeczywistego stanu majątkowego]	542
Art. 120.	[Cofnięcie ustanowienia pełnomocnika z urzędu]	543
Art. 121.	(uchylony)	544
Art. 122.	[Koszty pełnomocnika z urzędu]	545

Art. 123.	[Postanowienia w przedmiocie ustanowienia pełnomocnika z urzędu]	322
Art. 124.	[Wpływ wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (przedmiot na tok sprawy)]	323
TYTUŁ VI. Postępowanie		551
Dział I. Przepisy ogólne o czynnościach procesowych		551
Rozdział 1. Pisma procesowe		551
Art. 125.	[Pisma procesowe – sposób wnoszenia]	553
Art. 126.	[Ogólne warunki pism procesowych]	560
Art. 126 ¹ .	[Obowiązek podania wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia]	327
Art. 126 ² .	[Żądanie należnej opłaty]	573
Art. 127.	[Pisma przygotowawcze]	574
Art. 128.	[Obowiązek dołączenia odpisów i załączników]	576
Art. 129.	[Oryginał dokumentu]	578
Art. 130.	[Uzupełnienie braków formalnych; zwrot pisma]	582
Art. 130 ¹ .	[Braki pism wnoszonych na urzędowych formularzach lub informatycznych nośnikach danych]	596
Art. 130 ^{1a} .	[Zwrot pisma bez wezwania do usunięcia jego braków]	599
Art. 130 ² .	[Zwrot i odrzucenie pisma bez wezwania do uiszczenia opłaty]	360
Art. 130 ³ .	[Obowiązek uiszczenia lub uzupełnienia opłaty w toku postępowania]	366
Art. 130 ⁴ .	[Zaliczka na poczet wydatków]	604
Art. 130 ⁵ .	[Udział referendarza]	606
Rozdział 2. Doręczenia		607
Art. 131.	[Tryb doręczania]	608
Art. 131 ¹ .	[Doręczenie elektroniczne]	613
Art. 132.	[Doręczenia między pełnomocnikami profesjonalnymi]	615
Art. 133.	[Sposoby doręczeń]	621
Art. 134.	[Doręczenia w dni wolne od pracy i w porze nocnej]	627
Art. 135.	[Miejsce doręczenia]	628
Art. 136.	[Zawiadomienie o zmianie miejsca zamieszkania]	630
Art. 137.	[Doręczenia żołnierzom, funkcjonariuszom i osobom pozbawionym wolności]	631
Art. 138.	[Doręczenia zastępcze]	632
Art. 139.	[Niemożność doręczenia lub odmowa przyjęcia]	635
Art. 139 ¹ .	[Doręczenie pierwszego pisma procesowego przez komornika]	642
Art. 140.	[Odpisy]	643
Art. 141.	[Doręczenie pełnomocnikowi]	644
Art. 142.	[Potwierdzenie odbioru]	645
Art. 143.	[Doręczenie kuratorowi]	648
Art. 144.	[Ustanowienie kuratora osoby nieznannej z miejsca pobytu]	650
Art. 145.	[Doręczenie przez wywieszenie w sądzie]	653
Art. 146.	[Kompetencje kuratora – odpowiednie stosowanie przepisów]	654

Art. 147.	[Nieuzasadnione żądanie ustanowienia kuratora lub wywieszenia pisma]	654
Rozdział 3. Posiedzenia sądowe		654
Art. 148.	[Rodzaje posiedzeń]	655
Art. 148 ¹ .	[Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym]	660
Art. 149.	[Wyznaczanie posiedzeń]	664
Art. 149 ¹ .	[Sposób dokonywania wezwań przez sąd]	667
Art. 150.	[Wezwanie na posiedzenie]	669
Art. 151.	[Miejsce posiedzenia. Przeprowadzenie posiedzenia na odległość]	670
Art. 152.	[Wstęp na posiedzenie]	672
Art. 153.	[Posiedzenie przy drzwiach zamkniętych]	675
Art. 154.	[Wstęp na posiedzenie przy drzwiach zamkniętych]	678
Art. 155.	[Uprawienia przewodniczącego]	678
Art. 156.	[Odroczenie]	681
Art. 156 ¹ .	[Pouczenie stron o prawdopodobnym wyniku sprawy]	683
Art. 156 ² .	[Uprzedzenie stron o możliwości podjęcia rozstrzygnięcia na innej podstawie prawnej]	688
Art. 157.	[Sporządzenie protokołu lub notatki urzędowej; e-protokół w postępowaniu cywilnym]	692
Art. 158.	[Treść protokołu]	696
Art. 159.	(uchylony)	701
Art. 160.	[Sprostowanie lub uzupełnienie protokołu]	701
Art. 161.	[Załącznik do protokołu]	704
Art. 162.	[Zastrzeżenie do protokołu]	706
Art. 162 ¹ .	(uchylony)	715
Art. 163.	[Środki przymusu]	715
Rozdział 4. Terminy		718
Art. 164.	[Termin sądowy]	718
Art. 165.	[Obliczanie terminów]	721
Art. 166.	[Wniosek o przedłużenie lub skrócenie terminu]	729
Rozdział 5. Uchybienie i przywrócenie terminu		731
Art. 167.	[Bezkuteczność]	731
Art. 168.	[Przywrócenie terminu]	734
Art. 169.	[Wniosek o przywrócenie terminu]	741
Art. 170.	[Niedopuszczalność przywrócenia terminu]	747
Art. 171.	[Odrzucenie wniosku]	748
Art. 172.	[Skutki zgłoszenia wniosku]	750
Rozdział 6. Zawieszenie postępowania		751
Art. 173.	[Zawieszenie z mocy prawa]	756
Art. 174.	[Zawieszenie z urzędu]	757
Art. 175.	[Zawieszenie ze względu na śmierć pełnomocnika]	803
Art. 175 ¹ .	[Termin do wskazania nowego pełnomocnika]	806
Art. 176.	[Zawieszenie na wniosek spadkobiercy lub Bankowego Funduszu Gwarancyjnego]	808
Art. 177.	[Zawieszenie fakultatywne]	811
Art. 178.	[Zawieszenie na zgodny wniosek stron]	830

Art. 178 ¹	[Wskazanie podstawy prawnej rozstrzygnięcia w postanowieniu o zawieszeniu postępowania]	832
Art. 179	[Bieg terminów]	834
Art. 180	[Podjęcie postępowania z urzędu]	837
Art. 181	[Podjęcie postępowania na wniosek]	848
Dział I	[Podjęcie postępowania z udziałem zarządcy sukcesyjnego]	850
Art. 182	[Umorzenie zawieszzonego postępowania]	851
Art. 182 ¹	(uchylony)	857
Art. 183	(uchylony)	857
Dział II. Postępowanie przed sądami pierwszej instancji		858
Rozdział 1. Mediacja i postępowanie pojednawcze		858
Oddział 1. Mediacja		860
Art. 183 ¹	[Mediacja w postępowaniu cywilnym]	860
Art. 183 ²	[Mediator]	864
Art. 183 ³	[Bezstronność mediatora]	868
Art. 183 ^{3a}	[Metody mediacji]	870
Art. 183 ⁴	[Tajemnica mediacji]	871
Art. 183 ⁵	[Wynagrodzenie mediatora]	872
Art. 183 ⁶	[Wszczęcie mediacji]	874
Art. 183 ⁷	[Wniosek o przeprowadzenie mediacji]	876
Art. 183 ⁸	[Skierowanie do mediacji]	878
Art. 183 ⁹	[Wyznaczenie mediatora. Zapoznanie się mediatora z aktami sprawy]	880
Art. 183 ¹⁰	[Okres mediacji]	882
Art. 183 ¹¹	[Posiedzenie mediacyjne]	883
Art. 183 ¹²	[Protokół z mediacji]	884
Art. 183 ¹³	[Złożenie protokołu w sądzie]	885
Art. 183 ¹⁴	[Zatwierdzenie ugody przez sąd]	886
Art. 183 ¹⁵	[Charakter prawny ugody zawartej przed mediatorem]	890
Oddział 2. Postępowanie pojednawcze		891
Art. 184	[Dopuszczalność ugody]	891
Art. 185	[Postępowanie pojednawcze w procesie cywilnym]	896
Art. 186	[Koszty postępowania pojednawczego]	899
Rozdział 2. Pozew		900
Art. 186 ¹	[Zwrot pisma niebędącego pozwem]	904
Art. 187	[Treść pozwu]	905
Art. 187 ¹ –188	(uchylone)	919
Art. 189	[Powództwo o ustalenie]	919
Art. 189 ¹	[Uprawnienie organów podatkowych]	931
Art. 190	[Świadczenia przyszłe powtarzające się]	933
Art. 191	[Kumulacja roszczeń cywilnoprawnych]	933
Art. 191 ¹	[Oczywista bezzasadność powództwa]	939
Art. 192	[Skutki doręczenia pozwu]	940
Art. 193	[Zmiana powództwa]	948
Art. 194	[Przekształcenia podmiotowe; dopozwanie]	954
Art. 195	[Wezwanie lub zawiadomienie współuczestników koniecznych; zapozwanie]	961

1032	Art. 196.	[Zawiadomienie o toczącym się procesie]	964
1036	Art. 197.	(uchylony)	966
1038	Art. 198.	[Wezwanie do udziału w sprawie]	966
1042	Art. 199.	[Odrzucenie pozwu]	968
1044	Art. 199 ¹ .	[Niedopuszczalność odrzucenia pozwu z powodu niedopuszczalności drogi sądowej]	1142
1044	Art. 200.	[Obowiązek badania przez sąd swojej właściwości z urzędu w każdym stanie sprawy; przekazanie według właściwości]	985
1047	Art. 201.	[Badanie trybu postępowania]	987
1048	Art. 202.	[Okoliczności brane przez sąd pod rozwagę z urzędu]	990
1050	Art. 202 ¹ .	[Zarzut umowy o mediację]	990
1051	Art. 203.	[Cofnięcie pozwu]	991
1051	Art. 203 ¹ .	[Zarzut potrącenia]	997
1052	Art. 204.	[Powództwo wzajemne]	998
1059	Art. 205.	[Przekazanie sprawy sądowi okręgowemu na wniosek pozwanego]	1004
1061	Rozdział 2a. Organizacja postępowania		1005
1062	Art. 205 ¹ .	[Zarządzenie doręczenia pozwu; wezwanie do złożenia odpowiedzi na pozew]	1005
1063	Art. 205 ² .	[Pouczenia doręczane stronom wraz z pozwem lub zarządzeniem doręczenia pozwu]	1007
1066	Art. 205 ³ .	[Zarządzenie wymiany przez strony pism przygotowawczych]	1009
1070	Art. 205 ⁴ .	[Wyznaczenie posiedzenia przygotowawczego]	1011
1073	Art. 205 ⁵ .	[Przedmiot i przebieg posiedzenia przygotowawczego]	1013
1075	Art. 205 ⁶ .	[Zadania przewodniczącego na posiedzeniu przygotowawczym]	1015
1082	Art. 205 ⁷ .	[Odroczenie posiedzenia przygotowawczego]	1017
1091	Art. 205 ⁸ .	[Protokół z przebiegu posiedzenia przygotowawczego]	1018
1102	Art. 205 ⁹ .	[Plan rozprawy]	1019
1111	Art. 205 ¹⁰ .	[Rozstrzygnięcie sporów co do treści planu rozprawy; podpisanie i zatwierdzenie planu rozprawy]	1021
1111	Art. 205 ¹¹ .	[Wprowadzanie zmian w planie rozprawy]	1022
1119	Art. 205 ¹² .	[Przytaczanie twierdzeń i dowodów a wyznaczenie posiedzenia przygotowawczego]	1024
1121	Rozdział 3. Rozprawa		1027
1125	Art. 206.	[Wyznaczanie terminów posiedzeń]	1027
1129	Art. 206 ¹ .	[Przygotowanie rozprawy w postępowaniu cywilnym]	1027
1130	Art. 207.	(uchylony)	1028
1130	Art. 208.	[Zarządzenia przewodniczącego wydawane w celu przygotowania rozprawy]	1028
1131	Art. 208 ¹ .	[Sądowe ustalenie właściwego numeru identyfikacyjnego]	1029
1134	Art. 209.	[Żądanie przeprowadzenia rozprawy podczas nieobecności strony]	1030
1136	Art. 210.	[Przebieg rozprawy]	1031
1138	Art. 211.	[Stanowisko strony nieobecnej]	1035

Art. 212.	[Ustalanie okoliczności spórnych]	1035
Art. 213.	[Zakres związania uznaniem powództwa cywilnego]	1036
Art. 214.	[Przyczyny odroczenia]	1038
Art. 214 ¹ .	[Usprawiedliwienie niestawiennictwa]	1042
Art. 215.	[Odroczenie ze względu na wezwanie lub zawiadomienie innych osób]	1044
Art. 216.	[Osobiste stawiennictwo strony]	1044
Art. 216 ¹ .	[Wysłuchanie małoletniego]	1045
Art. 217.	[uchylony]	1047
Art. 218.	[Oddzielne rozprawy]	1047
Art. 219.	[Połączenie spraw do łącznego rozpoznania]	1048
Art. 220.	[Ograniczenie rozprawy do poszczególnych zarzutów lub zagadnień wstępnych]	1050
Art. 221.	[Wdanie się w spór]	1051
Art. 222.	[Oddalenie zarzutów formalnych]	1051
Art. 223.	[Nakłanianie do pojednania]	1052
Art. 224.	[Zamknięcie rozprawy i udzielenie głosu stronom]	1059
Art. 225.	[Otwarcie zamkniętej rozprawy na nowo]	1061
Art. 226.	[Odwołanie od zarządzeń przewodniczącego]	1062
Art. 226 ¹ .	[Wysłuchanie stron lub innych osób]	1063
Art. 226 ² .	[Skutki nadużycia przez stronę prawa procesowego]	1063
Dział III. Dowody		1066
Rozdział 1. Przedmiot i ocena dowodów		1066
Art. 227.	[Przedmiot dowodu]	1066
Art. 228.	[Fakty notoryczne i znane z urzędu]	1070
Art. 229.	[Fakty przyznane przez stronę przeciwną]	1073
Art. 230.	[Fakty niezaprzeczone]	1075
Art. 231.	[Domniemanie faktyczne]	1077
Art. 232.	[Ciężar dowodu]	1085
Art. 233.	[Zasada swobodnej oceny dowodów]	1098
Art. 234.	[Domniemania prawne]	1105
Rozdział 2. Postępowanie dowodowe		1111
Oddział 1. Przepisy ogólne		1111
Art. 235.	[Zasada bezpośredniości. Przeprowadzenie dowodu na odległość]	1111
Art. 235 ¹ .	[Wniosek o przeprowadzenie dowodu]	1119
Art. 235 ² .	[Przesłanki pominięcia dowodu]	1121
Art. 236.	[Postanowienie dowodowe]	1125
Art. 237.	[Wpływ niestawiennictwa stron]	1129
Art. 238.	[Protokół postępowania przed sędzią wyznaczonym lub przed sądem wezwanym]	1130
Art. 239.	[Prawa sędziego wyznaczonego i sądu wezwanego]	1130
Art. 240.	[Związanie postanowieniem dowodowym]	1132
Art. 241.	[Powtórzenie lub uzupełnienie postępowania dowodowego]	1134
Art. 242.	[Oznaczenie terminu na przeprowadzenie dowodu]	1136
Art. 242 ¹ .	[Obowiązki strony wnoszącej o wezwanie na rozprawę świadka, biegłego lub innej osoby]	1138

1251	Art. 242 ² .	[Przyrzeczenie osoby stawającej przed sądem]	1139
1252	Art. 243.	[Uprawdopodobnienie]	1140
1253	Oddział 2. Dokumenty		1141
1254	Art. 243 ¹ .	[Stosowanie przepisów do dokumentów zawierających tekst]	1142
1255	Art. 243 ² .	[Dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy lub do nich dołączone]	1146
1256	Art. 244.	[Dokument urzędowy]	1147
1257	Art. 245.	[Dokument prywatny]	1161
1258	Art. 246.	[Ograniczenia dowodów ze świadków i z przesłuchania stron]	1165
1259	Art. 247.	[Dowód przeciwko osnowie lub ponad osnowę dokumentu]	1168
1260	Art. 248.	[Obowiązek przedstawienia dokumentu]	1173
1261	Art. 249.	[Księgi i dokumenty przedsiębiorstwa]	1176
1262	Art. 250.	[Odpis lub wyciąg z dokumentu]	1177
1263	Art. 251.	[Grzywna]	1180
1264	Art. 252.	[Zaprzeczanie prawdziwości dokumentu urzędowego]	1181
1265	Art. 253.	[Zaprzeczanie prawdziwości dokumentu prywatnego]	1182
1266	Art. 254.	[Badanie prawdziwości dokumentu w postępowaniu cywilnym]	1184
1267	Art. 255.	[Grzywna]	1186
1268	Art. 256.	[Dokument w języku obcym]	1187
1269	Art. 257.	[Uszkodzenia dokumentu]	1188
1270	Oddział 3. Zeznania świadków		1189
1271	Art. 258.	[uchylony]	1189
1272	Art. 259.	[Niemożność bycia świadkiem]	1189
1273	Art. 259 ¹ .	[Mediator]	1198
1274	Art. 260.	[Współuczestnik sporu]	1199
1275	Art. 261.	[Prawo odmowy zeznań]	1200
1276	Art. 262.	[Treść wezwania]	1206
1277	Art. 263.	[Świadkowie przesłuchiwani w miejscu ich pobytu]	1207
1278	Art. 264.	[Kolejność przesłuchania]	1208
1279	Art. 265.	[Tłumacz]	1209
1280	Art. 266.	[Upředzenie świadka; przyrzeczenie]	1210
1281	Art. 267.	[Zwolnienie świadka od przyrzeczenia]	1212
1282	Art. 268.	[Treść przyrzeczenia]	1213
1283	Art. 269.	[Formy składania przyrzeczenia]	1213
1284	Art. 270.	[uchylony]	1214
1285	Art. 271.	[Zeznanie świadka]	1214
1286	Art. 271 ¹ .	[Zeznanie świadka składane na piśmie]	1217
1287	Art. 272.	[Konfrontacja świadków]	1218
1288	Art. 272 ¹ .	[Przesłuchanie świadka z udziałem biegłego lekarza lub psychologa]	1219
1289	Art. 273.	[Odczytanie, uzupełnienie lub sprostowanie zeznań]	1220
1290	Art. 274.	[Procesowa kara porządkowa]	1221
1291	Art. 275.	[Usprawiedliwienie niestawieństwa]	1223
1292	Art. 276.	[Nieuzasadniona odmowa zeznań lub przyrzeczenia]	1224

1225	Art. 276 ¹	[Odpowiedzialność dyscyplinarna żołnierza]	1225
1226	Art. 277.	[Zwrot wydatków świadka]	1226
1227	Oddział 4. Opinia biegłych		1227
1228	Art. 278.	[Wezwanie biegłych]	1228
1236	Art. 278 ¹ .	[Dopuszczenie dowodu z opinii sporządzonej na zlecenie organu władzy publicznej w innym postępowaniu]	1236
1237	Art. 279.	(uchylony)	1237
1237	Art. 280.	[Odmowa przyjęcia obowiązku przez biegłego]	1237
1238	Art. 281.	[Wyłączenie biegłego]	1238
1240	Art. 282.	[Treść przyrzeczenia biegłego]	1240
1241	Art. 283.	(uchylony)	1241
1241	Art. 284.	[Zarządzenia sądu]	1241
1243	Art. 285.	[Uzasadnienie opinii biegłego; opinia łączna; dodatkowy termin]	1243
1247	Art. 286.	[Wyjaśnienie opinii; opinia uzupełniająca]	1247
1249	Art. 287.	[Grzywna]	1249
1249	Art. 288.	[Wynagrodzenie biegłego]	1249
1253	Art. 289.	[Odpowiednie stosowanie]	1253
1255	Art. 290.	[Opinia instytutu naukowego lub naukowo-badawczego]	1255
1258	Art. 290 ¹ .	[Opinie opiniodawczego zespołu sądowych specjalistów]	1258
1259	Art. 291.	[Wynagrodzenie instytutu]	1259
1259	Oddział 5. Ogłędziny		1259
1259	Art. 292.	[Zarządzenie ogłędzin]	1259
1261	Art. 293.	[Przedmiot ogłędzin]	1261
1262	Art. 294.	[Udostępnienie przedmiotu ogłędzin]	1262
1263	Art. 295.	[Zaniechanie ogłędzin]	1263
1263	Art. 296.	[Grzywna]	1263
1264	Art. 297.	[Zwrot wydatków]	1264
1264	Art. 298.	[Ogłędziny osoby]	1264
1265	Oddział 6. Przesłuchanie stron		1265
1266	Art. 299.	[Dowód z przesłuchania stron]	1266
1274	Art. 300.	[Reprezentacja osoby prawnej i Skarbu Państwa]	1274
1276	Art. 301.	[Powództwo na rzecz oznaczonej osoby]	1276
1277	Art. 302.	[Przesłuchanie jednej strony]	1277
1280	Art. 303.	[Sposób przesłuchania; odebranie przyrzeczenia]	1280
1282	Art. 304.	[Upředzenie o odpowiedzialności karnej]	1282
1284	Oddział 7. Inne środki dowodowe		1284
1285	Art. 305.	[Grupowe badanie krwi]	1285
1287	Art. 306.	[Pobranie krwi]	1287
1289	Art. 307.	[Przeprowadzenie dowodu z grupowego badania krwi]	1289
1290	Art. 308.	[Dowody z dokumentów zawierających zapis obrazu lub dźwięku]	1290
1295	Art. 309.	[Odpowiednie stosowanie przepisów o dowodach]	1295
1300	Rozdział 3. Zabezpieczenie dowodów		1300
1300	Art. 310.	[Przesłanki zabezpieczenia dowodu]	1300

Art. 311.	[Sąd właściwy]	1306
Art. 312.	[Wniosek o zabezpieczenie dowodu]	1307
Art. 313.	[Wypadki niecierpiące zwłoki]	1308
Art. 314.	[Wezwanie zainteresowanych]	1309
Art. 315.	[Wskazywanie uchybień]	1310
Dział IV. Orzeczenia		1311
Rozdział 1. Wyroki		1311
Oddział 1. Wydanie wyroku		1311
Art. 316.	[Wyroki w procesie cywilnym]	1314
Art. 317.	[Wyrok częściowy]	1319
Art. 318.	[Wyrok wstępny]	1324
Art. 319.	[Ograniczenie odpowiedzialności pozwanego]	1331
Art. 319 ¹ .	[Wskazanie waluty, w jakiej ma być spełnione świadczenia]	1338
Art. 320.	[Rozłożenie świadczenia na raty]	1339
Art. 321.	[Zakaz wyrokowania ponad żądanie]	1343
Art. 322.	[Zasądzenie odpowiedniej sumy]	1352
Art. 323.	[Zasada bezpośredniości]	1357
Art. 324.	[Narada]	1359
Art. 325.	[Sentencja wyroku]	1364
Art. 326.	[Ogłoszenie wyroku]	1369
Art. 327.	[Pouczenie co do sposobu i terminów zgłoszenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem oraz wniesienia środków zaskarżenia; doręczenie wyroku z urzędu]	1374
Art. 327 ¹ .	[Elementy uzasadnienia wyroku]	1376
Art. 328.	[Wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem]	1380
Art. 329.	[Termin sporządzenia pisemnego uzasadnienia wyroku]	1383
Art. 330.	[Podpisanie uzasadnienia]	1386
Art. 331.	[Doręczenie wyroku z uzasadnieniem]	1388
Art. 331 ¹ .	[Wygłoszenie uzasadnienia i utrwalenie go za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk]	1390
Art. 332.	[Związanie wyrokiem; umorzenie postępowania wskutek cofnięcia pozwu]	1444
Oddział 2. Natychmiastowa wykonalność wyroków		1394
Art. 333.	[Nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności]	1395
Art. 334.	[Rygor natychmiastowej wykonalności zależny od zabezpieczenia]	1402
Art. 335.	[Niedopuszczalność orzeczenia rygoru natychmiastowej wykonalności]	1404
Art. 336.	[Obowiązki rygoru natychmiastowej wykonalności]	1406
Art. 337.	[Wygaśnięcie natychmiastowej wykonalności]	1407
Art. 338.	[Uchylenie lub zmiana wyroku]	1408
Oddział 3. Wyroki zaoczne		1416
Art. 339.	[Przesłanki pozytywne]	1417

Art. 340.	[Wydanie wyroku zaocznego w następstwie niestawienia się pozwanego na rozprawę; negatywna przesłanka wydania wyroku zaocznego]	1425
Art. 341.	[Zastrzeżony wyrok zaoczny]	1428
Art. 342.	[Uzasadnienie wyroku zaocznego]	1430
Art. 343.	[Doręczenie wyroku zaocznego]	1431
Art. 343 ¹ .	[Brak zdolności sądowej, procesowej, brak organu uchylenie wyroku zaocznego]	1433
Art. 344.	[Sprzeciw od wyroku zaocznego]	1436
Art. 345.	[Następstwa wniesienia sprzeciwu od wyroku zaocznego]	1442
Art. 346.	[Zawieszenie lub uchylenie rygoru natychmiastowej wykonalności]	1443
Art. 347.	[Ponowne rozpoznanie sprawy]	1446
Art. 348.	[Koszty]	1449
Art. 349.	[Cofnięcie sprzeciwu]	1450
Oddział 4. Sprostowanie, uzupełnienie i wykładnia wyroków		1451
Art. 350.	[Sprostowanie wyroku]	1452
Art. 350 ¹ .	[Wniosek o sprostowanie wyroku złożony jedynie dla zwłoki w postępowaniu]	1460
Art. 351.	[Uzupełnienie wyroku]	1462
Art. 352.	[Wykładnia wyroku]	1469
Art. 353.	[Bieg terminu do wniesienia środka zaskarżenia]	1473
Rozdział 1a. Nakazy zapłaty		1474
Art. 353 ¹ .	[Nakaz zapłaty]	1474
Art. 353 ² .	[Odpowiednie stosowanie]	1477
Rozdział 2. Postanowienia sądu		1478
Art. 354.	[Postanowienie]	1479
Art. 355.	[Postanowienie o umorzeniu postępowania]	1484
Art. 356.	[Postanowienia wpisywane do protokołu]	1491
Art. 357.	[Uzasadnianie i doręczanie postanowień]	1492
Art. 358.	[Związanie postanowieniem]	1497
Art. 359.	[Zmiana okoliczności sprawy]	1499
Art. 360.	[Skuteczność postanowień]	1503
Art. 361.	[Odpowiednie stosowanie przepisów o wyrokach]	1506
Art. 362.	[Odpowiednie stosowanie do zarządzeń]	1507
Art. 362 ¹ .	[Odpowiednie stosowanie do postanowień referendarza]	1508
Rozdział 3. Prawomocność orzeczeń		1509
Art. 363.	[Warunki prawomocności]	1511
Art. 364.	[Stwierdzenie prawomocności]	1515
Art. 365.	[Zakres związania]	1518
Art. 366.	[Res iudicata]	1524
Skorowidz rzeczowy		1535
Rozdział 3. Wyroki zaoczne		1300
Art. 339.	[Przesłanki pozycji]	1300